

Felelős szerkesztő:

Dr.
SALACZ ELEMÉR

Szerkesztőség:
I. ker. BELICEY-U.
9. SZ.

SZARVASI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 120 k.
Negyedévre 30 k.
Egyes szám 2 k.
Kiadóhivatal:
I. K. BELICEY
UT 9. SZÁM.

Laptulajdonos: a Szarvasi Kisgazdák és Földmívesek Pártköre

Felelős kiadó: Gulyás Pál.

Megjelenik minden Pénteken reggel.

Az ipar veszedelme

A magyar ipar az anyag hiány miatti válsággal küzd s régi munkásainak ezreit nem bírja foglalkoztatni. A képzett szakmunkások egész serege tétlenül ödöng. Sokan elveszítvén azt a reményüket, hogy itthon boldogulhatnak, bucsut vesznek a kapufélfától. Kivándorlónk tulnyomó része az ipari szakmunkások sorából kerül ki. Ha ez tovább is így tart, iparunk elveszíti legértékesebb munkaerőit, melyeket azután aligha lehet pótolnunk.

Akár kivándorol a munkanélküli, akár itthon maradván, nyomorog és elégedetlenkedik, ez mindenképpen nagy baj. Nincs annál fájóbb seb, veszedelmesebb társadalmi tályog, mint ha munkáért nem lehet kenyeret kapni.

A munkanélküliség bajának orvoslása tehát életbevágó társadalmi és gazdasági feladat. A bajnak pedig az az első orvossága, hogy az építő-ipart kell neki lendíteni. Az építkezések szünetelése okozza a legnagyobb válságot, mert husz-huszonöt más iparág az építési iparhoz kapcsolódik, ez ad nekik munkát, érvényesülést. Ennélfogva az építések megindítása az ipari foglalkozások egész sorozatát juttatja megrendelésekhez és kenyérhez.

Szedje hát össze minden erejét a kormányzat, hogy az építkezési közmunkákat megindíthassa. Nem könnyű dolog ez a mai széninségben, de muszáj hozzá látni, mert különben elzúllunk.

Követeljük az építkezési munkák felvételét előrelátó, tervszerű alapon. Dugják össze a fejüket a miniszterek, egyesítsék tudásukat és erejüket s leheljenek életet a pangó iparba. Erre a célra nem sajnáljuk az áldozatot a mi testvérünkötől, az ipartól, mert ha az meghal, akkor a magyar földművelés gyarmati tevékenységgé válik.

Az ingatlan vagyonszállítás

Sok ellentétes híradás jelent meg az ingatlan vagyonszállítás mértékéről, de valamennyi csak kombináció volt. Most módunkban van a készülő törvényjavaslat főbb alapelveit ismertetni.

A földvagyonszállítás alapja a haszonbér. Ezen alapon a következő kulcs szerint fizetendő:

1—5 holdig a haszonbér egyszerese, 5¹—50 holdig a haszonbér másfélszerese, 50—200 holdig a haszonbér kétszerese, 200—500 holdig a haszonbér két és félszerese, 500—1000 holdig a haszonbér háromszorosa, 1000—2000 holdig a haszonbér

négyszerese, 2000 holdon felül a haszonbér ötszöröse.

Az ötezer holdnál nagyobb birtok az egész vagyonszállítást földben köteles leróni.

A fundus instruktus (felszerelés) vagyonszállítása: 10, szarvasmarha, vagy bivaly után 2000 K vagy 2 mázsa buza. Csikó után 1000 K vagy 1 mázsa buza, sertés, juh, borju és kecske után 500 K vagy fél mázsa buza.

Mezőgazdasági gépek után az igazolható beszerzési ár 10 százaléka. A kisebb mezőgazdasági felszerelések után:

5—50 holdig kat. holdankint 20 K, 50—200 holdig kat. holdankint 25 K, 200—500 holdig kat. holdankint 30 K, 500—1000 holdig kat. holdankint 35 K, 1000 holdon felül kat. holdankint 40 K.

Kiseb gépek, valamint gazdasági épületek és cselédlakások után holdankint a birtok nagyságának megfelelően 20—40 korona a váltásösszeg.

Amint látjuk, a mai javuló korona kurzus mellett különösen a váltásösszeg betáblázása és a mezőgazdasági felszerelés megváltásának látszik sérelmesnek. A korona nagyobb arányú javulása ugyanis a betáblázott összeget elbírhatatlan adóssággá növevé. Az állatárak esése folytán viszont az állatokra kiszabott váltás összege is túlmagasnak mondható.

A házak vagyonszállítására vonatkozó részt a következőkben ismertetjük: A házbér adó alá eső ingatlanoknál, tehát városi házaknál az 1920. évi házbérvédelem háromszorosa a vagyonszállítás, melyből azonban levonható az engedélyezett harminc százalékos házbéremelés. A ház-osztályadó alá eső ingatlanoknál az 1921. évi ház-osztályadónak a huszonötszöröse a házváltás. Megjegyzendő hogy a kertre és a beltelekre nézve a földváltás szabályai az irányadók. Az első hat hónapban a fizetés kamatmentesen történhetik, a második hat hónapban 6,5 százalékos kamattal. Ha a háztulajdonos nem azonnal szándékozik fizetni, úgy 6,5 százalékos kamattal adósa lehet a kincstárnak és ily esetben a házváltás összege csak akkor esedékes, ha az ingatlant a jelenlegi tulajdonosa eladja. A tulajdonos fizethet készpénzben vagy pedig az állam által kijelölt intézetek zálogleveleivel, de a váltás felét mindenestre az általa eredetien jegyzett és nosztrifikált hadikölcsönkötvényekkel is fizetheti.

A fizetés módzataira nézve a vagyonszállítás kivételéről szóló elsőfokú határozat kézbesítését követő naptól számított 8 nap alatt kell nyilatkozni a pénzügyigazgatóságnak (az adófelügyelőnek).

A készpénzfizetés módjának választása esetén, valamint abban az esetben, ha az előírt határidőben a tulajdonos a választás jogával nem él, a vagyonszállítás összegét az esedékességtől számított 6 hónap alatt egyenlő 6 havi részletben készpénzben kell fizetni az állampénztárnál. A 6 havi fizetési lejárat

után még hátralékos vagyonszállítás fizetésére a pénzügyigazgatóság (adófelügyelő) kérelemre egyszer 6 havi halasztást adhat 6 és fél százalék késedelmi kamattal.

Abban az esetben, ha a kivett vagyonszállítás fele összegét a tulajdonos hadikölcsönkötvényekkel és pénztárjegyekkel akarja lefizetni, ennek a fizetési mód választására előírt naptól számított 30 nap alatt kell megtörténni.

Hegedüs a pénzkicserélésről.

Hegedüs Lóránt pénzügyminiszter válaszolt Paczek Géza interpellációjára, a pénzkicserélésről. December 20-iki expozéban jeleztem, — mondotta, hogy a pénzkicserélésnél 5 százalékos levonás lesz. Később a falusi közönségre való tekintettel elálltam ettől is. A pénzkicserélés nehezebb részén túl vagyunk, elismerem azonban, hogy a művelet eleinte nehézségekbe ütközött. Eddig 11 milliárd és 700 millió korona értékű bankjegyet cseréltünk ki. Ez rendkívül teljesítmény. Legközelebb a 100 koronás címletek kicserélését kezdjük meg. A 100 koronások kicserélésénél igénybe fogjuk venni a szövetkezeteket és a kisebb pénzintézeteket is. A közönség megnyugtatóra kijelentette a pénzügyminiszter, hogy a pénz kicserélésére mindenkinek módot nyújtanak. Megemlítette itt, hogy az önálló magyar jegybank már valószínűleg július 4-én megkezdje működését. Megvagyok győződve, — fejezte be beszédét a pénzügyminiszter, — hogy a korona még mindig nem érte el azt a színvonalát, amely belső értékének megfelelő. Ha az intrikák által nem hagyjuk magunkat megtéveszteni, a korona értéke emelkedni fog.

Pártélet.

Választmányi gyűlés és párttervezet. A szarvasi kisgazdák és földművelők pártkörenek választmánya f. hó 19-én, vasárnap délelőtt 10 órakor rendkívüli választmányi ülést, délután 2 órakor a pártértekezletet tart.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetésük június végével lejár, sziveskedjenek azt idejében megújítani, nehogy a lap küldésében fennakadást szenvedjen.

Tisztelettel:

a Kiadóhivatal.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 120 K
Félévre 60 K
Negyedévre 30 K



Árvaház avatás.

A szarvasi ág. hitv. ev. egyház „Luther árvaházának” felavató ünnepére f. hó 18-án a délutáni vonattal városunkba érkezik a bányai ág. hitv. ev. egyház terület nagynevű püspöke, dr. Raffay Sándor. A főpásztort Mezőtúron az egyházközség felügyelője, a szarvasi állomáson az igazgató lelkész fogadják az egyháztanács küldöttsége élén. Az árvaházi ünneprendező bizottság felkéri a lakosságot a fogadtatásnál való megjelenésre és a házak fellobogozására.

Az árvaház f. hó 19-én diszes ünnepség keretében adatik át hivatásának. Délelőtt 10 órakor az ó-templomaan alkalmi isteni tisztelet lesz, melyen az egyházmegye esperese Kovács Andor mond ünnepi beszédet. Ezután a közönség az egyház gazdasági hivatalával szemben levő volt főjegyzői lak elé vonul s az ebben elhelyezett árvaházat a püspök ünnepi beszéddel és imáival felavatja. Kello Gusztáv lelkész ismerteti az árvaház létesülésének történetét, Kovács esperes méltatja az emberbaráti intézmény fontosságát. A férfi dalkar és a tanítónőképző énekkara kardalokat adnak elő. Az ünnepély végeztével az árvaházi választmány díszülést tart.

A szarvasi ág. hitv. ev. egyház az ünnepélyre ez uton is meghívja a hatóságokat, testületeket, egyleteket s a város egész közönségét.

— **Cukorárak Szarvason.** Az alispán a szarvasi kiskereskedelemben kristálycukor árát 90 K, kg.-ként, porcukor 5 kg.-os dobozokban 98 K, kg.-ként 100 K, ládás kockacukor kg. 98 K szabta meg, minthogy azonban a kereskedők nem ládában, hanem dobozokban kapták a cukrot, kérték az alispánt, hogy úgy a kocka, mint a porcukor árát dobozokban 96 K, kimérve 100 K-ban állapítsa meg.

— **Jövedelem- és vagyonadó kivétele.** Megjelent a pénzügyminiszter rendelete a jövedelem- és vagyonadónak 1920/21. évekre való kivételéről. Ennek a rendeletnek a közönséget érintő rendelkezése az, hogy a bevallásokat az 1920. évi tényleges jövedelmekről és az 1920. év végi megvolt vagyonról július 31-ig kell beadni. A bevallás elmulasztása a jövedelemadónál 5—100%-os, a vagyonadónál 10—50%-os bírság alá fog esni. Fontos ujtítás, hogy a bevallásokat a dohánytözsdékben is be lehet szerezni és pedig nyomtatványonként két koronáért. Ezáltal mindenkinek lehetővé fog tételni, hogy a bevallási nyomtatványokhoz idejében hozzájuthasson.

— **Felfüggesztett jegyző.** Dr. Schauer Gábor h. főszolgabíró f. hó 9-én Öcsöd községénél vizsgálatot tartott, melynek folyamánaként Papp Zoltán községi adóügyi jegyzőt állásától felfüggesztette. Helyettesítésével Salacz József szarvasi jegyzőt bízta meg, kit viszont itt dr. Dérczy Ferenc helyettesít. Mivel a szarvasi „helyettesítések” száma megint szaporodott eggyel,

— **Az effektív készpénzforgalom csökkentése céljából a Szarvasi Hitelbank pénzügyintézet a postahivatal készpénzfeleslegének átvételével és kezelésével bízott meg.** E megbízással kapcsolatosan a kereskedelemügyi m. kir. miniszter elrendelte, hogy a helybeli pénzügyintézetnél számlával bíró számlatulajdonosoknak címére érkező posta- vagy csekkfizetési utalványok összege ne készpénzzel, hanem számlájuk javára való átírás útján egyenlítsék ki, ha a kiegyenlítés módjához a számlatulajdonosok kifejezetten hozzájárulnak. Ez esetben a címzett a részére érkezett utalványok szelvényeit részletes jegyzék kíséretében kapja meg és az e jegyzékben jóváírtként feltüntetett összeg fölött a számlatulajdonos késedelem nélkül rendelkezhetik. A jóváírás teljesen díjmentesen történik, ugyancsak díjmentesen kézbesíti a

posta a számlatulajdonosoknak szóló jóváírási értesítéseket is. Azonos elbírálásban részesülnek azon címzettek, akik más helybeli pénzügyintézetnél bírnak folyószámlával, ha ez a pénzügyintézet a postapénzek átvételével megbízott pénzügyintézet felé érkezett utalvány összegeket átutalására nézve kellő megállapodásra jut. A megbízott pénzügyintézet számlatulajdonosai az intézetre szóló csekkel postai befizetéseket teljesíthetnek és kiegyenlíthetik a postával szemben fennálló tartozásaikat (utánvételeket, postai megbízásokat, táviró és lánbeszélő díjakat). Saját számlája terhére kibocsátott csekkel korlátlan összeg erejéig lehet befizetni ha arra fedezete van. A csekkel fizető felek a postahivatalba lehetőleg soronkívüli kielégítésben részesülnek. Az ujtítás sikeréhez fűződő közgazdasági és hazafias érdekre való tekintettel kérem, hogy a fölösleges készpénznek a forgalomból való kiküszöbölésére irányuló törekvéseimben támogatni sziveskedjék. Nagy, pt. felügyelő.

— **Kántorválasztás Öcsödön.** Az öcsödi ref. egyház f. hó 12-én tartott választáson kántorává egyhangulag Sófalvy Ferenc hódmezővásárhelyi h. kántor-tanítót választotta meg. A választáson zeneszakértő Szupper Frigyes, énekszakértő Piliszky János volt.

— **Főispáni beiktatás.** Megirtuk volt, hogy Arádvármegye meg nem szállott területére a kormányzó Salacz Gyulát nevezte ki főispánnak, kinek beiktatása hétfőn volt. A beiktatáson képviseltette magát Békésvármegye törvényhatósága is. A békési főispánság betöltéséről még csak kombinációk vannak.

— **90 éves élt.** Ritka szép kort ért el Kovács Pauló Mihály, aki f. hó 12-én 90 éves és 6 hónapos korában halt el Szarvason.

— **A szentesi gazdaggyűlés.** Több ezer földművesgazda részvételével a minap nagy sikerrel folyt le a szentesi gazdaggyűlés, melyet a Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület és a szentesi Kisgazdaegyesület rendezett. Kádár Árpád, a Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület titkárja, terjesztette be a határozati javaslatot, mely szerint a gazdátársadalom nem zárkózik el a teher arányos viselésétől, de óvást emel a mezőgazdaság súlyosabb megterhelése ellen és különösen ellenzi az állatforgalmi és őrleési adó meghonosítását. Követeli a gazdasági felszerelés mentesítését a vagyonválság alól és a mezőgazdaság szabad forgalmának minden téren való helyreállítását. Dr. Négyessy László a mezőgazdaság jogos követelése mellett szólalt fel. Kuna P. András nemzetgyűlési képviselő, aki a kunszentmártoni gazdák élén jelent meg a gyűlésen, vázolta az arányos teherviselés szükségességét. Dr. Schandt Károly a halározati javaslat mellett szólott, kiegészítve azzal, hogy a társadalmi béke biztosítása céljából az adózás terén a fokozatosságnak kell érvényesülnie.

— **Figyelemztetés a rokkantakhoz.** A népjóléti és munkaügyi miniszter felhívja a hadirokkantakat, hadiözvegyeket és hadiárvaakat, hogy ellátásukkal kapcsolatos minden ügyüket akkor intézik el leggyorsabban, ha kérelmüket, vagy panaszukat illetékes nyilvántartó hatóságuk útján, az özvegyek és árvaak a községi előjáró közvetítésével terjesztik fel a miniszterhez.

— **Váltságmentes lesz a lakásberendezés.** A pénzügyminiszter az ingóvagyon váltságról szóló törvényjavaslatának tervezete szerint először a 20000 koronán felüli lakásberendezés volt váltsággal köteles, később az egy millió koronán felüli értékek váltsággal való megrovására módosult a tervezet. Most, mint értesülünk, a pénzügyminiszter eltért a legutóbbi tervétől is és úgy határozott, hogy mindennemű lakásfelszere-

lések és berendezési tárgyak, bármily értéket képviseljenek is, váltságmentesek lesznek.

— **Halálozások.** Szrnka Mihályné, szül. Janecskó Judit, Szrnka Mihály kisbirtokos neje f. hó 11-én rövid szenvedés után meghalt. Temetése június hó 13-án délután ment végbe általános részvétel mellett. — Karánsebesi Karancsy János, a szarvasi járásbíró volt nyug. jegyző 76 éves korában még a múlt év május havában Széren, Szilágyvármegyében elhalt. Haláláról szóló gyászjelentés most június 9-én érkezett Szarvasra. Margócsy Gyula, a helyi tanítónőképző volt gyakorló iskola tanítója e hóban Debrecenben 65 éves korában elhalt.

— **Drágul a posta.** Julius 1-től kezdve új tarifa lép életbe a postán. A postánál a postai díjak után 10 százalékos pótdíjat fognak szedni. Egy levél portója tehát 1 kor. 10 fillér lesz. A táviratoknál minden 10 szó után 1 korona, a sürgős táviratoknál 3 kor. pótdíjat fognak szedni. A telefonbeszélgetések után is 1—2—3 korona pótdíj jár. A telefonbérletet is külön megfognak adóztatni. — Vidéken 120 kor. pótdíj fizetendő. A belföldi táviratok díja szavankint 40 fillér helyett 1 kor. lesz. Az interurbán beszélgetések díját 50 százalékkal fogják emelni, a csomagtarifa pedig 70 százalékkal lesz magasabb a mostaninál. Az expresslevél díja 10 korona lesz.

— **Drágul a bőr.** A bőrpiacon a marhabőr ára egy koronával emelkedett. A juh- és kecskebőr kilogrammja 12 korona. Külföldön a bőrár mindentűt megszilárdult. Bécsben a marhabőr 125 korona, Prágában 20 szokol, Frankfurtban 24 márka.

— **Esnek az állatárak.** A Gazdasági Tudósító jelenti: a vidéki nagy vásárokon, az erős felhajtás ellenére, kevés volt az eladás. Előszűlyban a kövér sertés ára sok helyen 20—30 korona volt, a soványsertés 37 korona. A ló árak negyedére szálltak alá a téli áraknak. A tehén darabja 5—6000 korona volt.

— **A Tisza-pörben** eddig 100 tanut hallgattak ki. Még hátra van 500 tanu. A tárgyalás eltart szeptemberig.

— **Aki beleszeretett a hugába.** Borzalmas családi dráma játszódott le a napokban a tiszántuli Kenderes községben. A tragédia hőse Polyik Bálint 23 éves kenderesi lakos. Polyik öt esztendeig volt orosz fogságban és mig oda volt, csaknem minden hozzátartozója, apja, anyja, három testvére és sógora meghalt. Nem maradt más rokona, mint nagyanyja és 15 éves huga, Polyik Erzsébet. A fogság nagyon megviselte a legényt, tüdőbajba esett és hosszabetelegében a huga ápolta. A leány kigyógyította a bátyját és talán ennek hatása alatt Polyik szerelmes lett hugába és egy napon feleségül kérte őt nagyanyjától. Az öreg aszony ebbe természetesen nem egyezett bele és a leány is visszariadt a gondolattól, mire Polyik kést rántott és leszurta hugát. A leány életveszélyesen megsebesült. A gyilkosság után a legény elmenekült és másnap a temetőben édes anyja sírjánál egy fára felakasztva találták meg.

— **A cséplési szén.** A földmivelésügyi miniszter leiratot küldött a hatóságokhoz, amelyben szabályozza a cséplésnél szükségelt szén beszerzését. E szerint a kétszáz magyar holdnál nagyobb bevettelt területtel bíró gazdaságok közvetlen az Országos Szénbizottsághoz (Budapest, VII. Erzsébetkörút 43. sz.) intézzék kérelmüket, mig a kétszáz holdnál kisebb területek tulajdonosainak szénszükségletét a községeknek kell összeírni és a szénbizottságtól egyöntetűen kérni.

— **Országos vásárok.** A szarvasi vásárt e hó 17., 18., 19. és 20. napján, a battonyai vásárt e hó 29-én tartják meg. Vésztmentes helyről mindenféle állat felhajtható.

— **Négy borju egy tehénben.** A minap Turkevén egyik mézárós tehenet vágott le és benne négy darab hét-nyolc hónapos teljesen normális fejlettségű borjút talált. Utóbbi időben a tehén táplálkozásában za-

var jelentkezett s gazdája Karakas Gyula azt hitte, hogy valami betegséget kapott a tehén és ezért eladta a mézárósnak. A tehén étvágytalanságának oka az volt, hogy a négy borjú szokatlanul kipukkasztotta a vemhes anyaállat hasát.

— **Megalakult az új 48-as párt** és felvette a 48-as Függetlenségi Kossuth-Párt nevet. Kossuth apánk sem hitte volna, hogy az ő szent nevét olyan párt használja cégéről, amely Lovászi Márton hazaáruló nevével tüntet s azt a pártgyűlésen eljénzi.

— **Sajtógyár Szeghalmon.** Szeghalmon Balkán-magyar-török-társaság a közéleti miniszteriumnak 29460—921. sz. engedélyével sajtógyárat alakított, mely már üzemben is van. A gyár Pusztai Lajos szeghalmi földbirtokos vezetése alatt működik és szintiszta juhtejből a legfinomabb csemege-sajtókat készíti és első heti termeléséből öt métermázsát szállított már is Budapestre. A gyár gróf Blanckstein és gróf Wenckheim uradalmainak összes tejkészletét lekötötte.

— **Tutajosok a Tiszán.** Évek óta szüncielt a tutajforgalom a Tiszán. A máramarosi erdők hatalmas szálfái vagy irtatlanul állottak, vagy ott, ahol a csehek, illetve a románok tovább folytatták az irtást, a Fehér és Fekete Tisza mentén, nem állították össze tutajokat, mert a határkérdés a két „győztes” között nem volt elintézve. A „határkiigazítás” most megtörtént s a napokban már megindultak az első tutajosok lefelé a Tiszán, le a nagy magyar Alföldre, Szolnokra és Szegedre s az alföldi városok korcsmaiban és dutyánjaiban már feltűnik a máramarosi tüszős, bocskoros, régen nem látott oláh tutajos a maga barátságos, vidám arcával s a Tisza hátán a magyar hajósok immár gyakran hallják a tutajos „hakó”-ját. Szolnokról írják, hogy oda nagy örömmel érkeztek meg az első tutajosok s több fake-reskedő a régen élvezett magyar pörkölttel, turóscsuszával és jó homoki borral fogadta őket. Persze, a tutajosok még a magukéból is megtoldották a borozgatást, hisz futja bőven a költségek: napi 4—500 cseh koronát kapnak azért, mert a tutajt leusztatják a Tiszán.

— **T. olvasóink** szives figyelmét felhívjuk a lapunkban megjelent „Fehér Kereszt” drogéria hirdetésére.

Friss fagyalt és sütemény

naponta kapható a

Perczel-cukrászüzemben.

Az Erzsébet-ligeti Perczel-féle cukrászda f. hó 5-től minden vasárnap délután nyitva. 3—3

Egyház. Iskola.

Az ág. hitv. ev. Luther-árvaház megnyitási ünnepélye Szarvason.

Fénylobbanás a vaksötétben. A szeretet szikrája, mely a mindent elnyomó hamurétgeből kipattan. Hasonló ehhez a szarvasi Luther árvaház megnyitási ünnepélye most, mikor a háború által bennünk élő gyűlölködés hamurétege borítja társadalmunkat.

Szeretet által áldozatkésztségre hangolt szívek jótékonyasága régóta gyűjtögette gondosan azt az alaptőkét, mely Szarvason felekezeti különbség nélkül a végzetes háborúban elesettek árváinak vallásérkölcsei nevelését tűzte ki céljául. Hála Istennek, hogy megérhettük ezen az árvák sorsának enyhítésére és irányítására törekvő intézetnek jövő vasárnap d. e. 10 órakor a magyarnyelvű istentisztelettel kapcsolatban leendő megnyitását, melyet méltóságos dr. Raffay Sándor püspök urnak jelenléte tesz a szokottnál ünnepélyesebbé. A protestáns egyházélet fejlődésében eddig is nagy érdemeket szerzett magának mélt. püspök urunk. Most jelenlétével megerősíti bennünk azon reményt, hogy hathatós támogatásával az intézetnek

szerencsés fejlődését úgy fogja előmozdítani, mint ahogyan azt Franke Ágoston Armin Halléban tette, midőn csaknem semmiből oly árvaházat létesített, mely ma a német nemzetnek egyik büszkesége. Kipattanó szikrából jótékony meleget és fényt árasztó tűz keletkezett Franke kezdeményezéséből, mely ezer és ezer árva keserű életsorsát megédesíté, s Németországnak ezer és ezer értelmes, jellemes, munkás és sok foglalkozási körben vezető embert teremtett. E biztató remény hasssa át mindnyájunk lelkét, gyülekezzünk össze a felekezeti béke ez ünnepélyén, s a testvéri szeretet hozza közel szíveinket egymáshoz, midőn majd letesszük egy szép hivatású intézmény épületének alapköveit, mely dacolva az idővel hirdetni fogja azt, hogy a mindent felforgató világháború után sem halt ki bennünk az emberszeretet, melynek egyik legfenségesebb megnyilatkozása az, hogy az Isteni gondviselés munkáját mi is szolgáljuk, mikor az árvák könnyeit letöröljük, sorsukat enyhítjük, s vallásérkölcsei irányításuk által jóra való emberekké nevelni igyekszünk.

Tisztelettel alázattal fölkérem Szarvas n. é közönségét, hogy az árvaház felavatási ünnepén lelkesen résztvegyünk, s azt adományainkkal is támogassuk. Benka.

* **Művelői.** Valamennyi elemi iskolai tanítónak, tanítónőnek, óvónőnek. A Védő Ligák Szövetsége felhívást intézett az iskolák tanítóihoz az iránt, hogy mesedélutánokat rendezzenek a területi integritás és irredenta eszme terjesztésére. Erről már az egyes iskolák címére leküldött 2544—921. ff. sz. iratomban értesítettem is az iskolák vezetőségét. Mithogy azonban a kevés számú nyomtatvány, részint más okok miatt tankezületem valamennyi tanítóját, tanítónőjét, óvónőjét, kikről mindannyiukról feltételezem, hogy a Nagy Magyar Haza visszaszerzésére irányuló törekvésben a Szövetségnek segítségére lesznek — nem érthesithettem, szükségességnek tartom, hogy őket ez uton is felkérjem, a mesedélutánok rendezésére, azok állandósítására. Mindazok, kiknek bármiféle felvilágosításra, hazafias irányu, előadásra alkalmas darabra, mesére, színműre, gyermekdarabra, éneke stb. szükségük volna — forduljanak közvetlenül a Védő Ligák Szövetsége fővárosi osztályához (Budapest, VIII. Eszterházy-u. 4.) ahonnan készséggel küldenek minden irányu felvilágosítást és anyagot. Gyula, 1921. június 6. Kóródy s. k. kir. tanfelügyelő.

Színhészet

(*) **Fedora.** Markovics Margit fenomenális művészete a mindig kedves Tompa Irma, Poór, Turai, Csáky adták az előadás lelkét.

(*) **Ártatlan Zsuzsi.** Tucatoperett. A közönség nevet, de a színészek, zenészek dettó, ami nagyobb baj, sőt tán illő sem volt, csak a sugó boszankodott.

(*) **Cigány grófné.** Szarvason Vida Ilus, Róna, Szücs, Nyárai, Jenőfi tették slággerré. Vasárnap megismételték ismét telt ház előtt.

(*) **A legszebb kalandban** Tompa Irma és Poór Miklós discret alakításai tompították hélfőn a darab franciáságait.

(*) **Obsitos.** A kitűnő darabban Matolcsiné, Májoros, Vida, Sugárné, Matolcsi, Róna, Nyárai érdemelték ki tapsainkat, Nekik köszönhetjük, hogy kellemes érzésekkel távoztunk kedden este a színházból.

(*) **Egy Katona története.** Markovits Margit, Tompa Irma, Matolcsi, Nyárai szerdai szereplése minden kritikán felül áll. Ezzel nem akarjuk elhallgatni Turai és a többi érdemeit, hisz mindnek köze van a darab teljes sikeréhez. (K)

Eladó legelő. Az inkai Kákán zöb legelőből örök áron eladó. Értekezhetni lehet özv Darabos Mihálynénál III kerület 200. házszám alatt.

Előadások. Mulatságok.

** **Református egyháznak ünnepélye.** A szarvasi reform. egyház a múlt vasárnap a rendezőségnek mindenben dicséretére való, rendkívül szép sikerű ünnepélyt rendezett. Az ünnepély első része a tornacsarnokban folyt le, hol délután 6 órai kezdettel vallásos délután volt, melynek ügyesen összeállított műsora keretében minden egyes szám méltán vált a nagyszámú és díszes közönségnek elősmerésére és tetszésére. Este fél 9 órakor 500 terítéki társas vacsora volt az Erzsébet-ligetben, amelyen a kitűnő paprikással Brachna János tett izletes bisonyságot arról, hogy nemcsak jó cukrász, de nagyszerű szakács is. A társasvacsorát tánc követte, mely a szó szoros értelmében csak a késő reggeli órákban ért véget, s mindvégig a legjobb hangulatban folyt le. Szinte fölösleges megjegyeznünk, hogy a szép ünnepségnek nemcsak erkölcsi, de anyagi sikere is fényes volt. (—)

Ipar. kereskedelem.

A kereskedelmi és áruraktárak vagyonsváltása. A kereskedelmi és áruraktárak vagyonsváltásáról szóló javaslat szerint minden kereskedő áruraktára, a felszerelést is ideértve, váltás alá kerül. Áruraktárnak tekintik a tervezet az olyan ingó dolgok összességét, amelyek a kereskedelmi forgalomnak a tárgyai. A bizományi raktárak is váltást fizetnek. A huszezer koronán aluli raktárak mentesek az ilyen váltás alól. Az áruraktár értékének a megállapítása elsősorban a biztosítási kötvény alapján történik. Abban az esetben, ha az áru nem volt biztosítva, vagy pedig természeténél fogva nem biztosítható, a leltár adatai az irányadóak. Ebben az esetben a leltárt kell bemutatni a tulajdonosnak.

Az áruraktár értékét és állagát az 1921 április 1-i állapot szerinti összeírás után kell megállapítani, ami időközben megtörtént.

Ezenkívül azonban a pénzügyigazgatóság eirendelheti az 1921 április elsején meglevő állag megállapítását minden oly esetben amikor akár a leltár, akár a biztosítási kötvény váltásösszege aggodalmasnak mutatkozik.

A váltás-kulcs az így megállapított átlag kétharmadának tíz százaléka.

Ha a kereskedőnek oly árutartozása (lombardtartozása) van, mely mellett a vagyonsváltás ilyen kivetése aránytalanul terhes, kérheti, hogy az 1920-as évi mérlegének és könyveinek bemutatása mellett az 1920. évi leltár, rovábbá az április elsejei künnlevőségai és tartozásai együttes eredménye (szaldó) után adóztassák meg. Ebben az esetben azonban a váltásalap kétharmadára való lecsökkentésének helye nincs, azaz 10 százalékos kulcs teljes egészében érvényesül.

A vagyonsváltás három hónap alatt kamatmentesen, további 3 hónap alatt 6.5 százalékos késedelmi kamattal fizetendő. A bizományi áru után a bizományos fizeti a vagyonsváltást, azonban törvényes zálogjoga van a tulajdonossal szemben.

Közgazdaság.

Visszaválják az ezer koronát terjedő kényszerkölcson elismervényeket. A pénzügyminiszter már decemberi expozéjában megígérte, hogy a tavalyi pénzügyfelülbélyegzés alkalmával visszatartotta kényszerkölcson elismervények közül az ezer koronáig terjedőket visszaváltja. Ennek megfelelően a tárgyalásra kerülő törvényjavaslatban, mely az államadóságok rendezéséről szól, ilyen irányu rendelkezést vett fel. Az ezer koronán felüli elismervényeket állami nyereséymkötvényekkel cserélik ki.

Az 1919-iki államadósági szelvényeket 3 százalékkal váltják be. A letárgyalt 1920—21-iki költségvetés keretén belül a pénzügyminiszter arról is gondoskodott, hogy a magyar államadóság 1919

évben esedékessé vált, de eddig beváltásra nem került szelvényei úgy belföldön, mint külföldön a címletekben kifejezett követelés névértékének 3%-a erejéig külön megállapítandó módon és tételek mellett beválthatók legyenek. Ki kell emelnünk, hogy 1920. évi január hó 1-e után esedékessé vált és a korábban kiadott rendeleteknek megfelelően nosztifikált, illetőleg megjelölt címletekhez tartozó szelvények úgy belföldön, mint külföldön teljes értékben fognak beváltásra kerülni.

KONYHA

A lóhere és lucerna mint zöldfözelék. Mindkét növénynek gyenge leveleit főzelék gyanánt kintinően fel lehet használni. Elkészíteni épen úgy kell, mint a spenótot. Még fűszer sem kell hozzá, mert úgy a lucerna, mint a lóherelevélnek igen nagy fűszertartalma van. A spenóttal szemben két előnye van a két növénynek. Egyik az, hogy egész nyáron át szedni lehet, míg a spenót tavaszi és őszi főzelék. Másik pedig, hogy sokkal olcsóbb,

Irodalom.

A Vasárnapi Könyv. Az Országos Közművelődési Tanács a felnőttek és a serdülő ifjúság iskolán kívüli továbbképzését, gyakorlati oktatását országosan és egységesen szervezi. A Tanács a népművelési akció rendkívüli céljainak szolgálatára július 2-től hetenként újpól kiadja a komünit' által behittott Vasárnapi Könyv népszerűen oktató, ismeretterjesztő képes ujságot, amely közel egy évtizeden keresztül teljesített nagyfontosságú és messzeható kulturális munkát. A Vasárnapi Könyv megint az lesz ami volt: gyakorlati eszköze a népfölvilágosításának és a produktív tudás terjesztésének. Népszerű cikkeket és képeket közöl az ipari, gazdasági, természettudományi, földrajzi és technikai ismeretekről, az egészség megővéséről, az életmódszerekről és a táplálkozásról. Mindazok (magánosok, városok, községek, hatóságok, testületek és ipari telepek) akik megakarják szerezni a Vasárnapi Könyvet (egész évre 100,- félévre 50,- koroná hozzájárulási költségért) forduljanak az Országos Közművelődési Tanácshoz. Ferenciek tere 3.

Földmives Olvasóink figyelmét felhívjuk az Országos Földmives Szövetség hivatalos politikai hetilapjára, a „Magyar Falu”-ra. E lap két esztendő fennállása óta nemcsak a magyar falvak lakóinak, de az egész ország és a külföld figyelmét magára vonta. Közleményeit akárhányszor az Amerikai Magyar Lapok is átveszik. Nagyatádi Szabó István és Magyar János lapvezérsége és Meskó Zoltán főszerkesztése és Bíró Imre Boldizsár felelős szerkesztése mellett jelenik meg ez a földmives érdekért harcoló lap, melyből mutatványzá-

mot szívesen küld a Kiadóhivatal. Megrendelhető, Budapest VI. Izabella utca 71. szám alatt.

Hirdetmény.

Szarvas nagyközség előljárósága közhírré teszi, hogy az 1921. évi július hóra szóló liszt osztás a Közellátási hivatalban a következő napokon fog eszközölni:

Június 24-én, azaz pénteken a tanyai kerületekben lakók részére.

Június 25-én, azaz szombaton a IV-ik belső kerületben lakók részére.

Június 27-én, azaz hétfőn a III-ik belső kerületben lakók részére.

Június 28-án, azaz kedden a II-ik belső kerületben lakók részére.

Június 30-án, azaz csütörtökön az I-ső belső kerületben lakók részére.

Július 1-én, azaz pénteken azok részére, kik az említett napokról elmaradtak és azok részére, akik ezen hónappal válnak ellátatlanokká és liszt jegyet még nem kaptak.

Figyelmezteti az előljáróság a közönséget, hogy a jegyeket a fent nevezett napokon a Közellátási hivatalban d. e. 8-tól 12 óráig okvetlenül váltsa ki, mert arról, aki ezen napokon jegyét ki nem váltja az fog vélelmezni, hogy el van látva s neki a liszt jegy nem fog kiadatot.

Figyelmeztetik továbbá a közönség, hogy csakis azok vegyék igénybe a lisztet, akik erre tényleg rá vannak szorulva, mert akiről az ellenőrzés során kiderül, hogy jogtalanul szedte fel a lisztet szigoruan meg fog büntetni.

A családban előforduló mindennemű változást, (eltávozást, elhalálozást) felelőség terhe mellett okvetlenül jelenték be a Közellátási hivatalban.

Szarvas, 1921. június 15-én.

Közellátási hivatal: BIKI s. k. jegyző.

Értesítés.

Értesitem a csizmadia iparosokat, hogy a f. évi június hó 19-én tartandó szarvasi vásáron csakis azok árulhatnak, akik iparigazolványt elő tudnak mutatni.

Szarvas, 1921. június 7-én. 1—2

A csizmadia szakosztály elnöksége.

Andrássy Dezső és Tarsa

építészeti vállalati és szállítási irodája
SZARVAS, I. KERÜLET 144. SZÁM.

VALLAL: építeltervezést és felépítést, háztartározást, épület átalakításokat, gyár és raktár építkezéseket.

SZÁLLIT: meszet, cementet, homokot, téglát, burkolólapokat, kavicsot, kátránypapírt, gipszet, épületfát, palát, fedélcserpepet, tűzifát és szenet. Házat, telket keresve vevői részére.

5—13

Hirdetmény.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a kőrishogárért kilogrammonként nyersen 100, szárazon 150 koronát fizetek. Beváltási hely az Ipartestület helyiségében RAKSA JÁNOS-nál.

2—3

Darida Samu és György

kocsigyártók

SZARVASON, Deák Ferenc-u. 434.

Elvállalunk mindennemű igás kocsik, szekerek készítését és javítását, ugyszintén minden néven nevezendő féderes kocsik (hintók) készítését, átalakítását és javítását pontos kivitelben mérsékelt árárt. 10—13

RÓMER PÁL

asztalos és temetkezési vállalkozó

SZARVAS.

I. ker. Deák Ferencz-utca 87 sz.

7135/1921. ikt. szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszi az előljáróság, hogy a 33500/1921. Ké. M. számú miniszteri rendelet értelmében a liszt ellátás a jövő 1921/22 gazdasági esztendőben a szabadforgalom alapjára helyeztetett, minélfogva a község utján hatósági ellátásban csakis az ipari munkások, valamint a teljesen keresetképtelen s egyben teljesen vagyontalan közsegyélyre szoruló egyének fognak majd részeshetni. Felhívjuk tehát ezeket, hogy az ellátatlanok névjegyzékébe való felvételük végett **1921 év június hó 20—25 napjain délelőtt 8—12 óráig** a község háza nagytanácstermében annál inkább jelentkezzenek, mert a jelentkezés elmulasztása a hatósági ellátásból való kizárást vonja maga után, a jelentkezés alkalmával azon körülmény, hogy az illető valóban ipari munkás, (tehát nem önnálló) munkakönyvel, az pedig, hogy sem természetbeni ellátásban nem részesül a munkaadójától sem nem termelő, hitelt érdemlőleg igazolandó.

A fenti elvek alapján összeállított névjegyzék 8 napon át folyó évi június hó 27-én július 4 napjáig a Közellátási Irodában közszemlére tételük ki, és azok akik a névjegyzékbe nem vétettek fel, és a kihagyást magukra nézve sérelmesnek tartják ezen 8 naptól számított további 8 nap alatt a járási főszolgabíró urhoz, ennek határozata ellen pedig 8 napon belül a vármegyei alispán urhoz felelbezzhetnek.

A fellebbezéshez szükséges, hogy a fellebbező a fentebb említett valamelyik kategóriába való tartozandóságát okmányokkal hitesen igazolja.

Szarvas, 1921. évi június hó 15-én.

Biki s. k.
jegyző.

Pribelszky s. k.
bíró.

Fehér Kereszt drogéria

NAGYTRAFIK MELLETT, BELICEY-UTON.

Kaphatók a törvény által tartani engedélyezett összes gyógyárak, sebészeti köztöszerek, gummiárak, az összes létező piperecikkek, szappanok és illatszerek, Diana, Yes, Najád, stb. arckrémek, mindennemű háztartási cikkek, sósborszeszek, kékitő, ruhafesték, keféárak, fésűk, borotvák, önműködő borotvapengék, öngyújtók és öngyújtókővek, kakaó, tea és csokoládé, rumlikör, cognac és gyomorszeszek.

A nyári gazdasági Cséplőgéptulajdonosoknak idényre ajánlja

a drogéria a n. é. gazdaság közönség figyelmébe a kiváló „KURTIN” barmfivész elleni szert, Bánáti állattápport, azonkívül Lysoform, sósav, karbolsav, kreolin, és benzint minden mennyiségben. 2—12

ajánlatos a miniszteri rendeletnek megfelelő cséplőgépekhez szükséges men-tőszekrényt mielőbb beszerezni, vagy ha az már meg van, azok tartalmát megfelelően kiegészíteni.

Tekintve, hogy a drogéria *ujjonan lett berendezve*, természetes, hogy az elárusítás is az olcsósági hullám jegyében történik!